

Číslo 2

Ročník XXXIV

Únor 2010

Pozvánka na místní výstavu vín.

**Zahradkářská organizace Českého zahrádkářského svazu ve Velkých Němčicích
pořádá jubilejní 50. ročník tradiční vinařské akce,**

Výstavu vín 2010,

**která se koná v neděli 14. února 2010 „NA OSTATKY“
v sále kulturního domu ve Velkých Němčicích.**

Zahájení je v 9:30 hodin, vstupné 250,- Kč.

**Od 11:30 do 16:00 hodin k poslechu i zpěvu hraje cimbálová muzika Katrán,
od 16:00 hodin do jedné ranní pokračuje Ostatková zábava s dechovou hudbou
Lácaranka.**

Zveme též na Hodnocení vín 100 bodovou stupnicí,

**které se uskuteční dne 6. února 2010 od 13:00 hodin
v kulturním domě ve Velkých Němčicích.**

Na obě tyto akce srdečně zvou pořadatelé !

Židlochovice – kolébka evropského cukrovarnictví

Bylo to začátkem 19. století po napoleonských válkách, kdy jel v blíže neurčeném roce po císařské silnici z Vídně do Brna dostavník C. a K. pošty. Na křižovatce u Ledců na něj čekal kočár od arcivévody Karla Ludvíka, který byl majitelem panství a zámku v Židlochovicích. Cestujícími byla rodina Robertova. Legenda vypráví, že vezli čtyři truhly plné zlat'áků - byla to však jen pouhá legenda, která se nezakládala na pravdě. Kdo to byli Robertové, odkud přišli a proč zrovna do Židlochovic? Snažil jsem se o nich získat informace a po delší době se mi to opravdu podařilo..

Robertové přišli do Rakouské monarchie z Francie z úrodného kraje Dauphine, z města Iséronu. V tomto městě žili jako vážená rodina po 200 let. V roce 1800 se jim narodil syn Florentin, o kterém (a jeho synovi Juliovi) bude téměř celé toto vyprávění. Musím se ale vrátit do doby po napoleonských válkách. V těchto válkách byla Anglii, coby nepříteli Napoleona, vyhlášena blokáda na dovoz zboží do Evropy. Byl v tom zahrnut i dovoz cukrové třtiny a v důsledku toho nastal nedostatek cukru v monarchii. Robertové v té době už podnikali ve Vídni v obchodních domech, které vedl syn Florentin. Ten se ale chtěl věnovat jinému, progresivnějšímu podnikání. Volba padla na výrobu cukru, tedy na cukrovarnictví. Zaměřil se na bohatou a úrodnou Moravu a hledal vhodné místo pro své podnikání. Po seznámení se s arcivévodou Karlem Ludvíkem padlo rozhodnutí na jeho panství, konkrétně na městečko Židlochovice. Po vzájemné domluvě byla sepsána nejprve dohoda, později smlouva, a Robertovi bylo vydáno povolení k výstavbě cukrovaru. Smlouva i povolení byly podepsány a vydány v roce 1837, kdy 3. června 1837 byla zahájena výstavba a za neuvěřitelných devět měsíců, 15. února 1838, byl cukrovar postaven a připraven k provozu. V tomtéž roce také začala první cukrovarnická kampaň. Tímto byl dán počátek slavných vynálezů ve výrobě cukru a Židlochovický cukrovar byl v celém světě uznáván za kolébku moderního cukrovarnictví.

Po čtyřech letech celý cukrovar vyhořel. Bylo to velké nštěstí. Florentin Robert se ale nevzdával, byl to pro něj podnět k lepší a modernější přestavbě fabriky. V roce 1843 byla smlouva mezi Karlem Ludvíkem a Robertem prodloužena na 25 let. Již prvním rokem po prodloužení byl uveden do provozu jeden z mnoha Robertových vynálezů, který se týkal vyluhování cukrové šťávy z rozřezané řepy. V roce 1847 byl cukrovar přestavěn a podstatně rozšířen. Zpracovávalo se denně několik tisíc centů řepy a ta se pěstovala v tehdejší době na 800 jitrách, tj. 272 ha. Zároveň Robert postavil pobočný závod ve Velkém dvoře, kde se vyluhované řízky z cukrové řepy sušily. Dalším Robertovým vynálezem byla odparka, která se dodnes nazývá Robertova.

V roce 1826 se manželům Robertovým narodil syn Julius. Ten po studiích ve Vídni a Paříži pokračoval se svým otcem v cukrovaru v Židlochovicích v dalším zdokonalování a modernizaci výroby cukru. Za jejich společného působení se stal Židlochovický cukrovar vysokou školou modernizace cukrovarnictví pro celý svět. Kromě saturace a jiných moderních postupů ve výrobě cukru učinil Julius Robert svůj největší vynález na vyluhování cukru z cukrové řepy, tzv. difúzi. V tomto zařízení byla pomocí páry vyluhována cukrová šťáva z řepy. K tomu byla vynalezena moderní krouhačka na řepu, která byla pro difúzi nezbytná. Tato technika výroby cukru znamenala revoluci v cukrovarnictví a byla zaváděna do výroby v cukrovarech téměř na celém světě.

V roce 1870 Juliovi zemřel otec Florentin a syn převzal veškerý jeho majetek a také byl zvolen a jmenován do všech funkcí a řádů, kterými byl poctěn jeho otec. Další jeho podnikání bylo v zemědělství. Uvědomil si, že když má cukrovar prosperovat, musí mít zajištěn dostatečný přísun cukrové řepy. Proto si pronajal od arcivévody Karla Ludvíka několik hospodářských dvorů a s nimi 5000 ha pozemků. Byly to dvory Velké Němčice, Boudky, Zelenák, Jalovisko a jiné obce. Na těchto pronajatých pozemcích provedl melioraci a tím zvýšil úrodnost a kvalitu cukrovky. Začal také s umělým přihnojováním a to byla na tehdejší dobu nevídaná novinka. Značné a pracné byly potíže při svážení cukrovky z polí do cukrovaru. Robert Julius to vyřešil velice dobrým nápadem. Spojil všechny svoje dvory a okolní obce úzkokolejnou železnicí, po níž parní lokomotivy svážely cukrovku do cukrovaru až z 20ti kilometrové vzdálenosti. Tato úzkokolejná dráha byla v provozu až do 50. let 20. století, kdy byla zrušena. Dnes víme, že to byla škoda.

Ještě chci dodat, že v roce 1873 byla ve Vídni velká hospodářská výstava a zemědělský světový kongres. Součástí byla též prohlídka Židlochovického cukrovaru a Robertova hospodářství. Ten získal velkou poctu i uznání od odborníků z celého světa a byl držitelem mnoha světových vyznamenání, řádů a titulů. Svůj plodný život ukončil 12. února 1888 a jeho smrt byla velkou ztrátou pro cukrovarnictví a také pro město Židlochovice. Pohřeb se konal za velké účasti světových odborníků a všech občanů města Židlochovic. Po jeho smrti převzal podnik a veškerý majetek jeho syn Justin Robert.

A jak rodina Robertů v Židlochovicích skončila? Odešli v roce 1918 po vzniku Československé republiky. Tato republika zkonfiskovala veškerý majetek Habsburského panovnického dvora. Roberti měli veškerou půdu včetně té pod cukrovarem pronajatou od arcivévody, který byl členem jmenovaného dvora a proto bylo vše také zkonfiskováno. Pozemky převzal stát a cukrovar přešel do vlastnictví cukrovarnické společnosti v Hodoníně. To byl jeden z důvodů. Druhý byl takový, že za držení cukrovaru Justinem Robertem byl tento baštou germanizace ve městě a okolí. Justin Robert zřejmě bohužel zdaleka nedosahoval kvalit svého dědečka a otce.

A cukrovar – ten už není. Nevydržel konkurenční boj v dnešní moderní a hlavně finančně založené době. Byl zrušen a postupně likvidován. Zbyla z něj jen takzvaná „cukrvěž“, která se opravuje a bude sloužit jiným účelům. Tím zanikl významný cukrovar v Židlochovicích, avšak jeho sláva zůstane v historii vepsána nadále.

František Válka

Mateřská škola informuje o svém projektu

Mateřská škola pracuje podle školního vzdělávacího programu, který si kolektiv pedagogických pracovníků vypracoval sám, a který odpovídá potřebám dětí a podmínkám školy. Tento školní vzdělávací program vychází z rámcového vzdělávacího programu, který je povinný pro všechny školy. Kromě toho naše pedagogické pracovnice vypracovaly svůj projekt, který nese název „Můj domov je tam, kde to dobře znám, aneb Umíme se dívat kolem sebe a poznáváme práci a řemesla jiných“.

Cílem našeho projektu je rozvíjet tvůrčí aktivity našich malých svěřenců (ve spolupráci s místními podnikateli), vyměňovat si zkušenosti v oblasti rukodělných prací a výtvorů, dát dětem příležitost seznamovat se s prací jiných a osvojovat si dovednosti, které je obohatí a rozšíří jejich obzory. Chceme vést děti k poznání, že lidská činnost člověka nejen obohacuje, ale i naplňuje. Motto našeho projektu zní: „A poněvadž kovářem se nelze stát jinak nežli tím, že člověk kuje, písařem psaním, je zapotřebí, aby se děti stávaly lidmi tím, že budou poznávat a konat lidské práce.“

S projektem pracujeme již od podzimu roku 2008 a podařilo se nám domluvit několik „pracovních setkání“ našich dětí s místními podnikateli. Výsledkem každé takové návštěvy je výrobek té které dílny a je jakýmsi zhmotněním loga „sluníčkové školky“. První pracovní schůzkou byla návštěva kamenictví pana Petra Franka. Dozvěděli jsme se tu spoustu zajímavostí a byla nám předvedena praktická ukázka práce s kamenem – převážení, řezání, broušení, leštění... Zaujalo nás řezání kamene pilou s tryskáním vody a ohmatali jsme si i vzácné a drahé kameny. Nakonec jsme panu Frankovi poskládali na trávníku velké sluníčko z různých kamínků a byli jsme odměněni mlsem (bonbóny, které vypadaly jako kamínky – to proto, že jsme byli u kameníka). Pan Frank se stal partnerem naší školky a vyrobil nám kamenné sluníčko natřené zlatou barvou, za které mu velmi děkujeme. Toto sluníčko máme vystavené v galerii naší mateřské školy.

Na druhou pracovní návštěvu jsme zavítali do ateliéru malířky paní Jany Rozkové. Děti nadšeně naslouchaly vyprávění o vystavených obrazech. Paní malířka nás seznámila s různými malířskými a výtvarnými technikami, předvedla nám míchání barev na malířské paletě a různé stojany potřebné k malování jak v ateliéru, tak v přírodě. I paní Rozková se zapojila do našeho projektu a stala se dalším partnerem naší školy, namaluje nám sluníčko – symbol naší školky. Tato návštěva v nás zanechala neobvyklý zážitek a pohlazení na dušičce.

V pořadí třetí pracovní návštěva v rámci našeho projektu byla ve firmě pana Furcha, kde se vyrábí hudební nástroje – kytary a podobné strunné nástroje. Děti měly možnost projít celou výrobou od sušení dřeva až po konečnou fázi ladění strun na již hotové kytare. Na závěr jsme si zazpívali „Na Oko je cesta“ za doprovodu čerstvě naladěné kytary, na kterou hrál pan Stanislav Valnoha. Děti výtvarně zpracovaly zážitky a své poznatky, jak vypadá kytara, a tyto práce jsme předali panu Furchovi do jeho podniku. Pan Furch nám přislíbil výrobu sluníčka z materiálu, se kterým se v jeho dílnách pracuje, takže už se těšíme, až rozšíří naši galerii ve škole.

Neméně zajímavá byla i návštěva u paní Vaňkové, která šije a vyšívá kroje do všech koutů naší země a snad i celého světa. Paní Vaňková nám předvedla, jaké má ve své dílně speciální šicí stroje – řízené počítačem, které dokáží vyšít úžasné výšivky. Vedle toho jsme viděli i nádherné a velmi pracné ruční výšivky. Viděli jsme více než 200 různě barevných bavlnek, perel, korálků a filitrů, kterými se kroje zdobí. Prohlédli jsme si krásné krojové panenky, vyšívané sukně a zástěry, kalhoty, košile i nádherné zdobené čepce. To vše jsme si mohli osahat a zaposlouchat se do několika lidových tonů cimbálové muziky, kterou nám paní Vaňková pustila z CD. I paní Vaňková jako další podnikatelka naší obce nám přislíbila spolupráci v rámci našeho projektu a vyšije nám do naší galerie sluníčko. U Vaňků jsme také shlédli ukázky řezbářské práce, které se věnuje pan Vaňek a vyřezal nám do galerie pěkné dřevěné sluníčko, za což mu moc děkujeme.

Máme v úmyslu oslovit další místní podnikatele nebo drobné živnostníky a navázat s nimi spolupráci, budeme se těšit na nabídky a žádné pozvání k Vám na pracovní návštěvu určitě neodmítneme. Máte-li nám co ukázat či nabídnout, chcete-li nás seznámit s vaší firmou, nebo prací kterou se zabýváte, neváhejte a přijďte za námi do školky. My Vás seznámíme s našim projektem a můžete se stát partnerem naší „sluníčkové školky“.

Za pedagogický kolektiv Střelcová Jana, učitelka MŠ

**Zveme občany na
veřejné zasedání Zastupitelstva městyse Velké Němčice
konané dne 18. 2. 2010 v 19:00 hodin v místního kině.**

KINO JISKRA VELKÉ NĚMČICE, Únor – Březen 2010

(program kina na www.365.dni.cz nebo www.zsvelkenemcice.skolniweb.cz)

Pátek 5. 2.	19:30 hodin	3 SEZÓNY V PEKLE	70,- Kč
Pátek 12. 2.	19:30 hodin	TWILIGHT : NOVÝ MĚSÍC	70,- Kč
Pátek 19. 2.	19:30 hodin	FAME	70,- Kč

Dětský filmový festival :

Úterý 23. 2.	16:30 hodin	PRINCEZNA A ŽABÁK	50,- Kč
Středa 24. 2.	16:30 hodin	VÁNOČNÍ KOLEDA	50,- Kč
Čtvrtek 25. 2.	16:30 hodin	ZATAŽENO, OBČAS TRAKAŘE	50,- Kč
Pátek 26. 2.	16:30 hodin	MIKULÁŠOVY PATÁLIE	50,- Kč

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Občané, kteří se dožívají v nejbližších dnech jakéhokoli jubilea, nepodepsali souhlas s uveřejněním svých osobních údajů ve zpravodaji.

Zpravodaj vydává Úřad městyse Velké Němčice. Vychází 1 x za měsíc nákladem 570 výtisků a je vydáván bezplatně.

IČO : 283690, telefon : 519 417 221, fax : 519 418 950, e-mail : obec@velkenemcice.cz ; www.velkenemcice.cz

Toto číslo vyšlo 3. 2. 2010. Číslo 2, ročník XXXIV, únor 2010. Odpovědný redaktor Štěpán Macháček.

Registrační číslo dané Ministerstvem kultury České republiky - MK Ř E 11269 -